

KMETSKI LIST

Številka 31

Ljubljana dne 2. avgusta 1939

Leto XXI

Za pravico našega dela!

Oblike človeške družbe se spreminjajo, nekaj temeljnega pa vendar vedno ostane, ako že ne v uveljavljenem redu, pa vsaj v zavesti ljudstva. Med te temelje spada zavest, da brez dela ni mogoče živeti, v duhovnem pogledu pa misel, da je človek povezan z nekim redom v vesoljstvu, ki ga do kraja sicer ne more spoznati z razumom, pa ga zato skuša pojmiti s čustvom, z vero.

Civilizacija je marsikdaj ti dve osnovni misli zabrisala in jih tako spakerala, da sta se zdeli veljavni samo za tako zvane

nižje plasti

ljudstva, za socialno šibkejšo ali slabše organizirane. Površno motrenje človeškega družbenega razvoja navadno smatra to zmoto kot izrazito zablodo modernega kapitalizma, vendar je treba pripomniti, da jo pozna zgodovina že iz davnih vekov.

Kakor hitro se začne v družbi diferenciacija (delitev v sloje in stanove), tako hitro se začne tudi trenja med posameznimi plastmi v družbi.

Ta trenja so nešteto krat pripeljala do uporov in revolucij, torej do gibanj, v katerih so si zatirane ljudske plasti s silo skušale pridobiti vse one socialne in duhovne pravice, s katerimi so bile množice prepričane, da jim po naravnem pravu gredo.

Isti cilji

Taka gibanja pozna grška zgodovina, jih pozna rimska, pozna jih pa tudi zgodovina neevropskih narodov. Tu jih ne bomo naštevali. Omenimo naj samo tri, sedanemu človeku najbolj znane, namreč dobo kmetijskih uporov, francosko revolucijo pred sto petdesetimi leti in rusko revolucijo, ki je izbruhnila med zadnjo svetovno vojno. V vseh teh, časovno tako oddaljenih gibanjih je šlo v bistvu za iste cilje, za pridobitev osnovnih naravnih pravic.

Za naše razmišljanje tu ni važno, koliko in v kakšni meri je tako gibanje doseglo svoj namen, važno pa je, da se je borilo za priznanje dela.

Kmetijski živelj je po svoji naravi protirevolucionaren že zato, ker so pogoji njegovega dela taki, da zahtevajo mir in miren razvoj. Zato si skuša priboriti svoje pravice potom evolucije (razvoja). In tej misli služi tudi današnje kmetijsko gibanje v naši ožji domovini, ki se ga je z veliko vnemo oprijela zlasti kmetijska mladina in mora zaradi tega preslišati marsikak očitek, ki je popolnoma neutemeljen in docela zgrešen.

Manifestacija dela

Iz preteklih dob živi v nas še neupravičeno razlikovanje dela v častno in hlapčevsko delo. To razlikovanje priča, da se človek duhovno še ni otresel suženjstva. Kajti jasno je, da je vsako pošteno delo častno, najbolj častno pa tisto, ki skrbi za neobhodne življenjske potrebščine.

Poglejmo nekoliko primerov!

Delo pri prometu (železnica, plovba po morju, tramvaj, zračni promet) se vrši neprekinjeno v petek in svenek.

Delo po tovarnah se takisto vrši v petek in svenek. In nikomur ne pride na misel, da bi komu zato očital skrunitev nedelje ali praznika.

Takih primerov bi lahko našteali še precej. Saj vemo, da celo vojskovanje, ki je med vsemi človeškimi deli najkrutejše, ne pozna razlike v dnevih. Svet se enostavno zadovolji s kratko ugotovitvijo, da pač mora biti tako, in se nič več ne zgeduje ob tem.

Mimo tega kmetijsko delo opravljamo samo ob delavnikih. Noben stan tako ne spoštuje praznika in nedelje kakor kmet. Saj on niti ne premore toliko »delovnih garnitur«, da bi lahko vršil svoje delo nepretrgoma.

In kaj vidimo kljub vsemu temu? Prav na ta sloj, ki naravni in božji red najbolj spoštuje in se ga malone edini še drži, leti največ očitkov. Zakaj? Zato, ker kmet nedeljo in praznik posvečuje na ta način, da hoče — ne morda »hlapčevsko« zasluziti, ampak idejno pokazati in podčrtati etično vrednost in višino svojega dela.

Kdo naj razume to dvoilično in dvorezno ravnanje? Kinopodjetnikom, ki jim predstave, čisto prav spolzke in malovredne, nesejo mastne dobičke, ne bo nihče očital

skrunitve praznikov, če ob nedeljah vrte svoje filme. Enako ne gledališčem in še toliko in toliko drugim pridobitnim podjetjem. Samo naš kmet, ki nedeljo posveča Bogu in z manifestacijami hkratu s tem hoče dopovedati ljudem, da je njegovo delo

po božji volji

in naravnem pravu temelj vsega življenja, mora prenašati očitke o skrunitvi praznika s hlapčevskim delom.

Odkod si jemljejo ljudje pravico za tako natolcevanje? Ali ni to grdo in krivično poniževanje, kakršnega nikakor ne zasluži?

Zdelo se nam je potrebno spregovoriti o tem, ne morda zato, ker bi sami dvomili o pravilnosti takega pojmovanja, ampak zaradi tega, da sprevidijo tudi oni, ki tavajo v temi sovraštva, kako brezpredmetna je njih nespametna jeza.

Vprašamo le, kdo vzdržuje cerkve po naših vaseh, hribih in brdih, če ne slovenski kmet? Kdo omogoča številnim redovnikom in redovnicam, da lahko živijo v poklicu, ki so si ga izbrali, če ne slovenski kmet!

In še bi bilo mnogo, premnogo takih vprašanj, na katera bi dobili vedno isti odgovor.

Zato pa rečemo samo: Mladina, zdrava slovenska kmetijska mladina je na pravem potu in pojde pogumno in zanosno naprej.

Kdo bo prvi!

Na simboličnih tekmah koscev, žanjic, oračev, tesačev in podobno, ki jih prirejajo naša društva kmetijskih fantov in deklet, na katerih tekmovalci manifestirajo za čast in zmago kmetijskega dela, se zbirajo velike množice zavernih kmetijskih ljudi, da vidijo, kako se pomikajo ostre kose, srpi, da vidijo, plugi in podobno, pod spretnim ravnanjem tekmovalcev in tekmovalk proti cilju. Pa tudi drugi kmetijsko nezavedni, čutijo v sebi potrebo, da vidijo kdo bo prvi.

Ze pred tekmami naglašajo funkcionarji naših društev, da naši tekmovalci ne tekmujejo zavoljo nagrad. Ocena z nagradami je skoraj preskromna in jih more dobiti v najboljšem primeru le par oseb. Mi priznavamo vse tekmovalce, tudi tiste, ki imajo mogoče par sekund razlike v času. Prav v tem se pokaže pravi tekmovalec, ki kljub temu, da ni prvi, ne izgubi poguma, temveč še z večjo voljo hiti proti cilju.

Mi cenimo korajžo, energijo in odločnost, katere posebno dandanes marsikje manjka. Poglejmo okrog nas ljudi in povsod lahko vidimo brez razlike obupanje, mlačnost in strahopetstvo. Skoraj, da je že tako obupanje, omahovanje in umikanje pečat sedanjih časov. Kdo se danes še kaj upa! Naši fantje in dekleta lahko sami povejo, kako jih pri vsakem delu nadlegujejo taki prijatelji. Pri vsakem načrtu

in sklepu govorijo, da se to in ono ne izplača, saj ne bo nič, da je zaman vsak trud in da ne bo uspeha.

In če bi poslušali take ljudi, bi ostali vedno na enem mestu. Nikamor bi se ne premaknili in nikoli ničesar dosegli. Toda, naši tekmovalci niso taki. Doseženi cilji, uspehi naših društev dokazujejo, da naši fantje uveljavljajo svoje načrte z železno voljo. Bojazljivci in strahopetci z nevoščljivostjo govore, da imamo srečo. Toda, to ni samo sreča, to je uspeh posameznega in skupnega dela, uspeh volje, korajže in odločnosti naših tovarišev.

Zato je danes naša naloga, da podčrtamo to, kar je najvažnejše, kar je najzdravejše življenjsko načelo pri posameznikih in organizacijah, da to kar sklenemo tudi izvršimo, pa naj bo kar koli hoče. Samo tedaj, če bomo vse sklepe izvršili, bomo imeli v sebi šele tisto gonilno silo, ki je potrebna za doseg uspehov.

Zmagovalec bo vedno samo tisti kdor se odločno zavzame, kdor hoče z vsem bistvom doseči cilj, ki si ga je postavil in ta bo vedno in povsod tudi prvi.

Zato dragi tovariši, drage tovarišice, pogumno in odločno naprej do cilja in zmage. Ne strašite se, ne verjemite tistim, ki govore, da je kmetijsko delo hlapčevsko delo, ker to ni res. Naše delo je najbolj važno, ker pridelujemo kruh!

Šenk A.

Kmetje in kmetice!

V nedeljo dne 6. avgusta t. l. vsi na **Krško polje**, kjer se bodo vršile velike konjske in kolesarske dirke, združene s tradicionalno kmeto veselico

Zmagovita pot kmetijske mladine

Dom Matije Gubca je postal resnica. Z velikimi naporji in še večjimi žrtvami je Društvo kmetijskih fantov in deklet pri Sv. Juriju ob Ščavnici otvorilo svoj dom, ki pomeni pravi prelom, saj se je mladi rod postavil na lastne noge, da povede ves narod k resničnemu prerojenju.

Skoraj ni besed, ki bi mogle dostojno opisati navdušenje in veselje mladih borec od Sv. Jurja, ki so s ponosom zrlji na stavbo naše prosvete, nove izobrazbe, ki bo takšno luč rodila, kakršne je dosedaj našemu narodu tako zelo primanjkovalo.

Ze prejšnji večer so pričeli prihajati gosti z vseh strani, ob 4. uri zjutraj pa je zaigrala godba budnico — mogočno budnico vsemu svojemu narodu. Zgodovinski dogodek, ki se je v nedeljo odigral pri Sv. Juriju ob Ščavnici, pomeni, da bo naš narod naprej rasel in se razvijal do tiste slave in moči, ki mu pripada.

Na predvečer je gorel na hribčku iznad Sv. Jurija ogromen kres in oznanjal severni meji, da tukaj prebiva slovenski rod, ki hoče za večne časi živeti v Jugoslaviji. Okrog kresa se je zbrala množica domačinov in gostov, ki so s slovensko pesmijo oznanjali vrednote svojega naroda. Zamolkli strelji topičev so oznanjali daleč tja preko meje, kaj novi rod Jugoslavije ustvarja za bodočnost svojega ljudstva.

V jutranjih urah pa so se pričele zbirati množice gostov in prijateljev iz Ptujja s tov. Laekom na čelu, iz Vitana, Središča, Št. Jurja ob Taboru, Dramelj, Šmarjete, Maribora, Sv. Lovrenca, Smartnega ob Savi, Hajdine, Sv. Urbana, Murske Sobote, Črnelavecev, Radenc, Kapele, Št. Pavla, Skok in razumljivo iz vseh bližnjih vasi prihajajo vedno nove trume. Domača godba dviga razpoloženje, nato pa pride še malonedeljska, ki je imela koncert pred novim domom. Po koncertu je šlo 288 članic in članov k sv. maši s prapori, po maši pa se je pričelo kmeto-mladinsko zborovanje.

Tik pred začetkom je prispel zastopnik voditelja hrvatskega naroda g. dr. Mačka, g. dr. Odič in zastopnik Seljačke sloge g. Petek.

Predsednik društva tov. Satler otvarja na okrašenih tribuni zborovanje in poda besedo tov. Vladimirju Koflu, ki je po vrsti pozdravil vse zastopnike in nato nadaljeval slavnostni govor. Iz njegovih besed je zvenela iskrena in globoka misel, ki se je združevala s ponosno stavbo Gubčevega doma. Tov. Kofl je rekel, da v naših srečih še vedno bije puntarska kri, toda ne za rušenje, ampak za oviganje in graditev. Mi mladi smo to zgradili na žrtvah in na žrtvah bomo dosegli tudi boljše bodočnost vsega rodu. Za globokimi besedami slavnostnega govornika, ki ga je množica poslušala molče in mu na koncu prisrčno pritrjevala, je spregovoril zastopnik dr. Vladimirja Mačka, g. dr. Odič. Ob pojavu dr. Odiča je množica navdušeno klicala vodji Hrvatov. G. dr. Odič je prinesel pozdrave Hrvatov in iskrene želje, da se naporji mladega slovenskega rodu čimprej uresničijo. Obljubil je z njihove strani vso podporo, saj se v tem trenutku moramo razumeti, da si ohranimo svobodo in svojo kmeto zemljo.

Za dr. Odičem je govoril zastopnik Sokolškega okrožja Ljutomer g. Stopar in v prisrčnih besedah čestital društvu na mogočni stavbi prosvete in zmage.

Nato je toplo pozdravil množico predsednik ptujskega Okrožja kmetijskih fantov in deklet tov. Joško Tomazič, nato predsednik celjskega Okrožja tov. Ivan Ocvirk, Prekmurskega okrožja tov.

Flišar, Ljubljanskega okrožja tov. Dovč, mariborskega okrožja tov. Novačan, zastopnik kmeto-prosvetnega društva »Vzajemnost« tov. Laeko, nato pa je spregovoril tajnik Zveze kmeto-fantov in deklet tov. Ivan Nemeč. V kratkem, toda odločnem in v srce segajočem govoru je poželel svojemu rodnemu kraju pravo resnično vstajenje. Spregovoril je tudi zastopnik akademске mladine g. Drogenik in se pridružil željam predgovornikov.

Na koncu je navdušeno pozdravljen spregovoril predsednik Zveze kmeto-fantov in deklet tov. Ivan Kronovšek. Vse oči so se obrnile v govornika, ki je govoril v tako mogočnih in globokih besedah, da je množici res seglo v srce. Tov. Kronovšek je rekel, da pomeni Dom Matije Gubca prelom s preteklostjo in odločno besedo, da kmeto človek več ne bo suženj, niti tlačan na lastni zemlji. Pokazal je s prstom in vzkliknil s povzdignjenim glasom, da je mladi rod vstal in je pripravljen popeljati ves narod k rešitvi. Tov. Kronovšek je žel tople in prisrčne ovacije.

Pot zmage.

Po zborovanju se je formirala povorka, kakršne še Slov. gorice niso videle. Na čelu so jezdili konjeniki, nato prapor, godba iz Male Nedelje, nato funkcionarji in zastopniki društev, grabljice, žanjice, mlatiči, akademska mladina, domača godba, stari vojaki, male žanjice, nato pa člani v vrstah. Med vsako skupino so vihrali zeleni prapori kakor zeleno morje, svetle kose pa so bleščale v soncu in bile uprte proti severni meji. Ni mogoče popisati zmagovite poti povorke, ki je šla skozi vas in se ustavila v grmečem valovanju in navdušenju pred spomenikom kralja Aleksandra I. Zedinitelja. Medtem je prispela brzozavka srbske kmeto mladine, ki jo je množica navdušeno pozdravila, nato pa se je položil venec klasja Kralju Zedinitelju in vsa grla so grmeče pela »Hej Slovani« in »Od Triglava do Balkana«. Po polaganju vencev je povorka nadaljevala pot skozi vas, vse je klicalo, mlado in staro, vse svoji zemlji, kralju Petru II., kraljici Mariji in mogočni Jugoslaviji.

Kaj pravijo?

Zadnja »Edinost« objavlja uvodnik, v katerem čitamo tudi tole značilno ugotovitev:

»Dejstvo je samo to, da je med tem dvema miselnostima nepremostljiv prepad. Tisti prepad, ki ga izraža tudi znana ruska prislovica: »Kar je Nemcu zdravje, to je Rusu smrt.« Saj ni sovraštvo v tej prislovi. Med Slovani boš zaman iskal pravo narodno sovraštvo. To je le enostavna konstatacija.

Pri nas se nekateri tega prirodnega, po naravi danega nasprotstva ne morejo in ne morejo prav zavedati. Še vedno so nekateri med nami, ki s poželenjem gledajo tja preko in ki še vedno pravijo: »To bi bilo tudi pri nas dobro!« Prepričani so, da bi v gotovem primeru Jugoslavija neizmerno pridobila na ugledu in moči. In da bi Jugoslavija tedaj postala pravi raj. Morda bi tudi ona dobila kolonije...

Tu nas danes ne zanima, kdo ima prav v opisu prilik med Nemci, ali Nemci sami in nemško časopisje, ki nam v vznešenih besedah opisuje tretji, raj ali pa nemški sovražniki, ki poročajo drugače. Za nas je važno samo eno:

To, kar je tam morda dobro, ne samo, da ni nujno, da je dobro tudi pri nas, ampak je zelo verjetno, da bi bilo za nas prava poguba. Tega bi se morali zavedati nekateri ideologi »novih« ljudskih, narodnih, vsenarodnih, unitarističnih ali centralistično separatističnih — ideologij.

V »Istria« razpravlja dr. Vinko Rapotec o novih dolžnostih, ki nam jih nalaga stara domovina, in pravi v opisovanju istrskih razmer pred vojno:

»Po vaseh velika solidarnost. Tudi posledica družabnosti. Ko je zidal kmet hišo ali hlev, so mu sosede opravili vožnjo zastonj, ne da bi jih za to prosil. Na sami sposobnosti so sklepali življenje stari ljudje. Brez preužitka so dobili, kar jim gre. Kdor bi ravnal slabo s starši, bi se zameril celoti. To zaleže več kot paragraf in pogodba. Politična znatna svoboda je ustvarila človeka odkritega, ki je hrabro izpovedoval svojo politično vero in ji bil zvest. Ni bilo hlapčevstva niti napram narodnim funkcionarjem niti napram narodnim voditeljem. Spoštovanje je bilo odkritosrčno, toda tudi zaslužno je moralo biti. Državni poslanec je moral biti v stiku z narodom.«

Celjska »Nova doba« se v posebnem članku spominja 25letnice, odkar je izbruhnila svetovna vojna, in sklepa takole:

»Ob 25letnici pričetka svetovne morije, ko se zgrinjajo zopet temni oblaki nad Evropo, se še posebno dobro zavedamo strahot suženjstva in še bolj spoznavamo največje dragocenosti vsakega naroda: svobode. Zato smo tudi trdno odločeni prepričati vse, kar bi nas utegnilo pogrnati na novo Golgoto, in v primeru potrebe do zadnjega diha braniti svobodo nas vseh, na kateri je zgrajena naša država in naša narodna neodvisnost. Samo v svobodi je življenje — tega se zavedamo vsekdar in povsod!«

O mednarodnem gospodarskem položaju, oziroma o vzrokih nerada v mednarodnem gospodarstvu razpravlja v eni zadnjih števil »Trgovski list« in zaključuje svoja izvajanja takole:

»Gospodarska avtarkija in gospodarski protekcionizem sta torej hotela rešiti gospodarski problem posamezne države z odvzemom vse te svobode, dosegla sta pa ravno nasprotno. Protekcionistične države se niso rešile domače brezposelnosti, čeprav so zaprle svoje meje tujemu blagu in tujemu delavcu. Avtarkične države še po dolgih naporih niso našle ne z vojaškimi ne z drugimi političnimi sredstvi niti temeljev svoje avtarkije. Nemčija bi, po angleških in južnoafriških podatkih dobila iz svojih bivših kolonij, če se ji vrnejo, komaj 2% svojega naravnega blagovnega uvoza. Abesinija in dosedanje italijanske kolonije še ne morejo prevzeti odvišnega prebivalstva. Obe ponujata svoj ljudski presežek, protekcionistične države pa ponujajo presežek svojih surovin. Torej v bistvu isto kot na začetku avtarkije in protekcionizma.

To bi moralo biti zadosten dokaz za neuspeh ločenega gospodarjenja v svetu, moralo bi biti dokaz, da ni dovoljeno dolgo grešiti zoper posebne zakone gospodarstva. Na denarju in dobičku zasnovano gospodarstvo se more razvijati samo ob svobodni izmenjavi in porazdeljevanju dobrin. Ni gospodarstva brez trgovine in ne domače trgovine brez svetovne trgovine, kot je pravilno naglasil dr. H. Krizman. Iz te resnice je razumljiv tudi zadnji poziv prezidenta Roosevelta vsem velikim državam.«

Kongres Kristusa Kralja

V nedeljo 30. julija je bil v Ljubljani zaključen VII. mednarodni kongres Kristusa Kralja, ki se je bil začel 25. julija.

Kongresa se je udeležilo več visokih cerkvenih dostojanstvenikov, med njimi 2 kardinala, več nadškofov in škofov iz raznih držav, med njimi tudi kitajski katoliški škof Damjan Ceng.

Papeža je na kongresu zastopal kot njegov legat poljski kardinal Hlond, ki ga Slovenci poznajo že iz dni zadnjega evharističnega kongresa.

V kongresnih dneh so se vrstile strokovne konference, predavanja in verske svečanosti in prireditve. Ljudstva se je zbralo obilo, zlasti iz Slovenije in raznih hrvaških pokrajin.

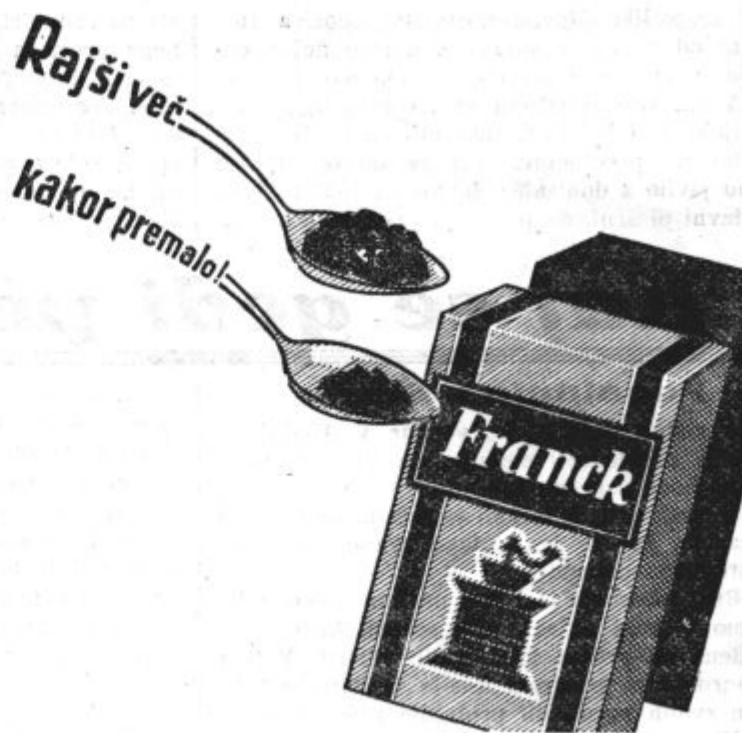
Želimo, da bi kongres na verskem polju obrodil dosti lepih sadov in pomagal k duhovni obnovitvi krščanske miselnosti v Sloveniji in po vsej državi, zlasti pa nas bo vse veselilo, če bomo opazili, da je ta kongres zopet pomagal do veljave Kristusovi visoki zapovedi: »Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe!«

■ Japonci v Mandžuriji.

Ruski list, ki izhaja v Vladivostoku objavlja članek o japonskih vojnih pripravah v Mandžuriji. List pravi, da so imeli Japonci začetkom letošnjega leta v Mandžuriji dograjenih okrog 150 letališč. Ob mandžursko-ruski meji grade še nova letališča. V hangarjih imajo zbranih okrog 600 letal. Pehote imajo 15 divizij in 15.000 ruskih belogardejcev. V zadnjih letih so zgradili 5000 kilometrov železnic in 17 tisoč km cest.

■ Židovskih zdravnikov bo dovoljeno na Slovaškem samo 54.

■ Spor za južni tečaj. Argentina se upira nameri Amerike, ki hoče proglasiti južni tečaj za svojo lastnino.

Doma in drugod

Nj. Vel. kraljica na Bledu

Nj. Vel. kraljica Marija je prispela pretekli četrtek na Bled. Na železniški postaji Lesce jo je pričakoval Nj. Vel. kralj Peter II. Na kolidoru se je zbrala tudi velika množica naroda, ki je svojo priljubljeno kraljico spoštljivo in priščno pozdravila.

Naša kraljica, ki jo narod tako zelo spoštuje, se je nastanila v kraljevskem dvorcu Svoboru in bo tu preživela preostale letne počitnice.

Naš kralj na planinah

Takoj po prihodu na Bled je napravil naš mladi kralj izlet na tromejo Jugoslavije, Nemčije in Italije. Od tu je napravil turo po grebenu Karavank do Podkorenskega sedla, od koder se je vrnil z avtomobilom na Bled.

Peter Živković

predsednik Jugoslov. nacionalne stranke je prispel v Rogaško Slatino, kjer ostane nekaj časa na zdravljenju. Pred odhodom iz Srbije je imel več stranskih sestankov in konferenc.

Ljubljanska bolnica

Je sprejela do 27. avgusta letošnjega leta rekordno število 20.000 bolnikov, to je 1700 več kot lansko leto. O potrebi razširjenja ljubljanske bolnice, kjer mora včasih ležati po več bolnikov na eni postelji, kjer so zasedeni celi hodniki z bolniškimi posteljami, se je že zelo veliko pisalo, zborovalo in govorilo. In to je bilo tudi vse. Preko tega se ni napredovalo niti za en korak. Za bolnico ni denarja. S to stranjo naše kulture se pač Slovenija ne more pokazati pred svetom.

Jugoslovanska nacionalna stranka

V Bohinjski Bistrici je bila ustanovljena mladinska organizacija Jugoslov. nacionalne stranke. Na lepo obiskanem občnem zboru, ki so mu prisostvovali tudi nekateri naši starejši pristaši, sta govorila tajnik OJNS Andrej Uršič in bivši narodni poslanec Milan Mravlje.

Beograjsko „Vreme“

veliki dnevnik, je last bivšega predsednika vlade, g. dr. iMilana Stojadinovića, je dobilo komisarja. Uradno poročilo pravi o tem sledeče:

Uprava mesta Beograda je s svojim ukazom št. 15.429 z dne 25. julija letos na podlagi zakona o notranji upravi ter po rezultatih ankete razrešila upravni in nadzorni odbor tiskarskega podjetja »Vreme« d. d. v Beogradu ter postavila za komisarja državnega pravobranilstva, za njegovega namestnika pa dr. Danila Gregoriča, odvetnika iz Beograda. Ta ukrep je bil izdan zaradi zaščite državnih in javnih interesov.

Napredovanje kanonikov

Na predlog pravosodnega ministra so napredovali: za kanonike v 4. pol. skupini 1. stopnje stolnega kapitlja v Ljubljani Ivan Sušnik, Alojzij Stroj, Josip Šiška, Josip Vole, dr. Franc Kimovec, dr. Alojzij Merhar, dr. Tomaž Klinar in dr. Gregor Zerjav; za kanonika 4/1 stolnega kapitlja v Mariboru Rudolf Janežič, dr. Ivan Zagar; za kanonika 4/2 stolnega kapitlja v Ljubljani dr. Alojzij Zupan; za konceptnega uradnika 8. skupine pri škofijskem ordinariatu v Ljubljani Franc Mervec.

Sporazum

bo podpisan mnogo pred jesenjo je izjavil predsednik vlade g. Dragiša Cvetković novinarjem, ko je v soboto potoval skozi Split. Na pripombo novinarjev, da bo sporazum z dr. Mačkom podpisan jeseni je predsednik vlade odgovoril: »Mnogo prej. Stvari se razvijajo odlično. Sporazum bo podpisan mnogo pred jesenjo.«

Važna konferenca

se je vršila koncem preteklega tedna v Kupincu pri g. dr. Vladku Mačku. Konference so se udeležili poleg dr. Mačka še inž. Košutić in dr. Sušej.

Volitve delavskih zaupnikov

so prinesle popolno zmago delavskim strokovnim organizacijam.

Zborovanje

Jugoslovanske nacionalne stranke se je vršilo v nedeljo v Konjicah. Zborovanja so se udeležili omladinci iz vseh srezov Slovenije in so napolnili prostoren vrt za Narodnim domom. Konjice so bile vse v zastavah. Poleg omladincev Zagorja; inž. Rusa, Uršiča in drugih so govorili še gg. Jovq Banjanin, Ivan Pucelj, dr. Kramer, Albin Koman, dr. Verčou in Milan Mravlje.

Razstava slovenske obrti v Ljubljani

V dneh 7. do 16. oktobra t. l. se bo v Ljubljani v prostorih velesojma vršila velika jubilejna razstava slovenske obrti, ki naj prikaže razvoj slovenskega obrta ob 20letnici Jugoslavije in 10letnici ustanovitve Zavoda za pospeševanje obrta pri Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani. Razstava se bo vršila pod pokroviteljstvom Nj. Vis. kneza-namestnika Pavla. Razstava hoče pokazati kvaliteto slovenskih obrtniških izdelkov, njih prednosti pred industrijskimi, obenem pa tudi dokazati javnosti, česa je zmožen naš obrtnik, še posebej glede na to, da je uvoz podobnih izdelkov iz inozemstva nepotreben in celo škodljiv v našem narodnem gospodarstvu, če morejo mnogo izdelkov uvoženega blaga izdelati in ga celo že izdelujejo naši obrtniki boljše in ceneje.

Udeležba. Jubilejne razstave se more udeležiti vsak obrtnik iz Slovenije s predmeti lastne obrtniške proizvodnje, ki jih posebna ocenjevalna komisija pripusti na razstavo.

Razdelitev blagovnih skupin: 1. gradbena obrt; 2. oblačilna stroka in tapetništvo; 3. lesna in sorodne obrti, glasbila; 4. kovinska obrt, elektrotehnika, poljedelski stroji; 5. umetna obrt, aranžerstvo; 6. keramika; 7. služnostni obrti; 8. galanterija; 9. živilska obrt; 10. grafična obrt, fotografija; 11. oddelek Zavoda za pospeševanje obrta Zbornice za TOI; 12. obrtno šolstvo; 13. obrtna literatura. Razstavi oblačilne stroke bo priključena posebna prireditev modne revije, razstavi živilske obrti pa posebna kulinarčna razstava, ki v Ljubljani že dlje časa ni bila prirejena.

Ugodnosti. Vsi razstavljalci in obiskovalci razstave bodo deležni četrtinske vožnje po železnici in znižane vožnje po parnikih, skratka vseh ugodnosti, ki jih nudi tudi prireditev ljubljanskega velesojma. Za vse razstavno blago, ki se po razstavi vrne razstavljalcem, je dovoljena polovična vožnja.

Značaj razstave. Ministrstvo za trgovino in industrijo je priznalo Razstavo slovenske obrti kot uradno priznano razstavo v smislu § 94. pravilnika za izvedbo zakona o zaščiti industrijske svojine in je s tem vsem predmetom industrijske svojine priznana zaščita na podstavi § 160. zakona o zaščiti industrijske svojine.

Poziv vsemu slovenskemu obrtništvu. Ker se je približal čas, da se vsi prizadeti odločijo, če hočejo svoje predmete razstaviti na jubilejni razstavi, in ker se je temu pozivu odzvalo do-

zdaj že veliko število obrtništva, poziva razstavni odbor vse zamudnike, naj se nujno odločijo in čim prej prijavijo razstavnemu odboru. Vsem razstavljalcem so na razpolago strokovnjaki s tehničnimi nasveti glede izdelave razstavnih predmetov. Vsi zamudniki naj se nujno javijo z dopisnico, lahko pa tudi osebno, razstavni pisarni, da prejmejo prijavnice in raz-

stavni red. Pripomniti je, da je večina razstavnega prostora že oddana in je zato nujno potrebno, da se še ostali razstavljalci čim prej javijo. Vse informacije, podatke in obvestila poda na zahtevo takoj Razstavni odbor Zavoda za pospeševanje obrta pri Zbornici za TOI v Ljubljani, Beethovnova ulica 10, pritličje levo, telefon štev. 30—88.

nih krogih zatrjujejo, da bodo na teh sestankih razpravljali o vstopu Bolgarije v Balkansko zvezo. V tej zvezi pripisujejo izrecno važnost prihodnjemu sestanku zunanjih ministrov Balkanske zveze, ki bo meseca avgusta v Bukarešti. Po poročilih romunskih in turških listov se bo na tem sestanku prav tako razpravljalo o vstopu Bolgarije v Balkansko zvezo.

Kaj se godi po svetu

Pogajanja z Rusijo

se še vedno nadaljujejo, vendar v Angliji in Franciji prevladuje mnenje, da ni več daleč čas, ko bodo uspešno končana.

V vseh drugih točkah je menda že dosežen sporazum, gre le še za tako zvano vprašanje »posrednega napada«.

Rusi razumejo pod tem nasilno spremembo režimo v kaki državi, njih sosedi, ki bi bila izvedena na pritisk totalitarnih velesil. V tem primeru bi se smatrala Rusija za napadeno in si po svojih predlogih pridržuje pravico intervencije, Anglija in Francija pa bi ji morali nuditi pomoč.

Kljub razlikam v naziranju glede tega vprašanja pa v Angliji vendar trdijo, da je sklenitev pogodbe blizu. Dokaz za to je tudi dejstvo, da so danes (v sredo) odpotovali v Moskvo angleški in francoski generali.

Ruski cilji

Nedavno je imel ruski veleposlanik Majski v Londonu na prireditvi društva za kulturno sodelovanje med Rusijo in Anglijo v Cardiffu govor, v katerem je ponovno poudaril voljo svoje vlade, da sodeluje pri ohranitvi miru. Od postanka sovjetske Unije, je dejal Majski, je bilo vedno temeljno načelo ruske zunanje politike ohranitev miru na svetu. Vendar Rusija ni bila nikdar za mir za vsako ceno, temveč je vedno bila mnenja, da se mora mir braniti proti vsakemu napadu. Ni pa dovolj za mir samo skrbeti, temveč je treba mir tudi organizirati.

Nato je govoril lord Davis, pristaš liberalne stranke, ki je izrekel priznanje Rusiji za organizacijo kolektivne varnosti ter označil Majskega kot prvobornika te politike. V političnih krogih smatrajo govor Majskega za nov dokaz, da se je ozračje pri pogajanjih v Moskvi močno izboljšalo.

Amerika

je nedavno odpovedal Japonski trgovinsko pogodbo. To je seveda hud udarec za japonsko narodno gospodarstvo, zlasti za japonsko tekstilno industrijo. Ameriški trg pokupi namreč do 90% japonskih tekstilnih izdelkov.

Z druge strani je doslej Japonska do polovice svojega uvoza krila iz Amerike, zlasti pa je od tam dobivala vojne potrebščine.

Zaradi tega se v japonskih gospodarskih krogih javlja vedno hujši odpor proti politiki vlade. Ti se namreč boje, da bo Amerika sedaj še bolj podprla Kitajsko. Dejstvo je tudi, da je japonska valuta (jen) že začela padati, medtem ko se je kitajski dolar zadnji čas močno popravil.

V Franciji

Na nedavni seji francoske vlade je bil sprejet sklep za uredbo o podaljšanju poslanskih mandatov za dve leti. Ministrski svet je ta predlog soglasno odobril in tako bodo volitve odgode ter bodo šele leta 1942.

Kaj je z Gdanskom?

Po italijanskih poročilih bo kancelar Hitler v času od 25. do 28. avgusta obiskal Gdansk. Najprvo bo obiskal Vzhodno Prusijo in se udeležil proslave tannenberške bitke, nato pa bo krenil v Gdansk, kjer bodo pri tej priliki prirejene velike svečanosti. Gdanski nacionalistični krogi napovedujejo za to priliko tudi važne odločitve o nadaljnji usodi Gdanska.

V zvezi s tem zopet napovedujejo nekatere vesti osebno (personalno) unijo Nemčije z Gdanskom, kar pomeni toliko kot okupacijo tega mesta.

Kolikor so te napovedi resnične, oziroma natančne, o tem ni mogoče soditi. Vsekakor pa pričajo, da je tam gori še vedno ognjišče, ki lahko povzroči nevarne mednarodne zapletljaje.

Bolgarija v Balkansko zvezo

Prejšnji teden je prispel v Carigrad s svojo jahto romunski kralj Karol. Kmalu za njim je dopotoval romunski prestolonaslednik Mihajlo. Oba sta nato nadaljevala z jahto potovanje v Atene. Kakor se zatrjuje, se bo romunski kralj sestal v Atenah z grškim kraljem, nato pa bo imel v Carigramu sestanek s predsednikom turške republike Innenijem. V carigradskih politič-

Na mandžursko-mongolski meji

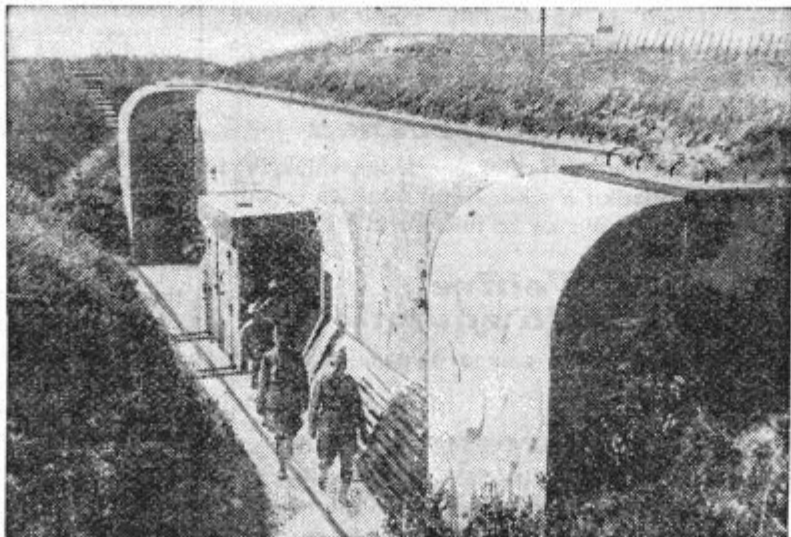
je izbruhnila nenapovedana vojna med Rusijo in Japonsko. Boji se bijejo že nekaj časa in smo tudi mi poročali o njih. Vrhovno poveljstvo sovjetsko-mongolskih čet je izdalo uradno poročilo, v katerem ugotavlja, da so imele sovjetsko-mongolske čete v borbah na mongolsko-mandžurski meji več važnih uspehov. Mongolsko-sovjetske čete čvrsto drže svoje položaje ob reki flaka in z lahkoto odbijajo ogorčene napade Japoncev. V letalski bitki dne 23. julija so Japonci izgubili 15 letal, 2 velika bombnika in dva lovca. Pet sovjetskih letal se ni vrnilo na svoja oporišča. Istega dne je bil sestreljen tudi lažji bombnik, v katerem je bil poveljnik japonskega letalskega odreda polkovnik Kovaro, ki je bil ujet. Pri zaslišanju je potrdil, da zbirajo Japonci na tem bojišču velike letalske sile. V letalski bitki, ki je bila dne 24. julija, so Japonci izgubili 34 vojnih letal in 2 bombnika, dočim je izginilo 9 sovjetsko-mongolskih letal. Šest sovjetskih letal je moralo zasilno pristati.

V juniju so se povečale vloge pri hranilnicah za 17 milijonov din

Po podatkih Zveze jugoslovanskih hranilnic v Ljubljani so narasle v juniju 1939 pri 29 slovenskih samoupravnih hranilnicah vloge na knjižice za 75 milj. na 664'4 milj., v tekočem računu za 9'7 milj. na 468'8 milj. in skupne vloge za 17,280.769 na 1.133,167.972 dinarjev, torej za več kot 1 in pol odstotka. Vloge na knjižice so narasle pri 14, v tek. rač. tudi pri 14, skupne vloge pa celo pri 16 hranilnicah, torej pri večini. Tudi število vlagateljev se je pomnožilo pri večjem številu hranilnic, namreč število knjižic pri 14, število tek. računov pri 8, skupno število vlagateljev pa pri 13 hranilnicah ter znaša sedaj 131.701.

Te prav razveseljive številke dokazujejo, da so se vlagatelji naših denarnih zavodov že pomirili in prinašajo zopet svoje vloge v večjih zneskih v denarne zavode.

**Najvernejši glasnik slovenskega po-
deželja je že dvajset let Kmetski
list. Prijatelji, odprite mu vrata v
vsako pošteno kmetsko hišo!**

Levo: Japonski rodoljub Araki, danes vodja japonske mladine, ima največji vpliv na mišljenje mlade generacije vsega naroda. — V sredi: Tudi Nizozemci utrjujejo svoje meje. Na sliki vidimo vhod v eno izmed kazemat (utrdb), kakršne so v zadnjem času zgradili za vojaštvo. — Desno: Noben človek ne bi slutil, da skriva ta hribček zaklonišče, kakršnih so celo vrsto zgradili Nizozemci na sipinah ob morju. Seveda so stroški za »oboroženi mir« po svetu ogromni in jih narodi komaj še zmorejo.

Mladina na vasi

Prebujajoči kmetijski rod

Veličastna kmetijsko-mladinska manifestacija v Dramljah

V nedeljo 23. julija je priredilo Društvo kmetijskih fantov in deklet v Dramljah kmetijski praznik združen s tekmo žanjic. Ob dveh popoldne se je pričela zbirati pred staro šolo kmetijska mladina iz daljne in bližnje okolice, zlasti številno so bili zastopani kmetijski fantje in dekleta iz St. Jurija ob južni železnici. Sredi vasi je pozdravljal množico in mladino krasen slavolok z napisom: »V slogi in delu vstajamo!«, na eni in »Delu slava, delu čast!« na drugi strani. Ob določeni uri je krenila krasna povorka borbene kmetijske mladine s konjeniki, z zelenimi zastavami in godbo na čelu na tekmovališče. Njim je sledilo zastopstvo Zveze, Okrožja in tovariških društev, nato so strumno korakale žanjice in kmetijska dekleta iz okolice; sledili so okrašeni vozovi in kolesarji.

Ko se je zbrala na tekmovališču vsa množica ljudstva, je stopil na govorniški oder predsednik društva **tov. Ludvik Mastnak** in otvoril kmetijsko mladinsko zborovanje ter pozdravil goste in zastopnike tovariških društev, Okrožja in Zveze. Za njim je govoril zastopnik Zveze kmetijskih fantov in deklet **tov. Jože Danev**, ki je v jedrnatem govoru prikazal veličino kmetijskega dela, za katerega kmetijski človek ne prejme priznanja. Poudarjal je potrebo po vaški skupnosti, ki nam je prav sedaj najbolj potrebna, ker le v slogi in skupnosti si bo mogel delovni človek priboriti res lepšo bodočnost. Nato je pozdravil navzoče v krajšem govoru zastopnik celjskega Okrožja kmetijskih fantov in deklet **tov. Jožep**. Ko je zaključil predsednik zborovanje, je godba zaigrala »Hej Slovani«, ki so jo prisotni poslušali odkritih glav.

Pričela se je tekma, na kateri je tekmovalo za čast in veličino kmetijskega dela 15 tekmovalk,

ki so bile polne življenja, zdravja in borbenosti; veličastna slika, ki je bila vidna ob tej priliki, bo ostala vsem v nepozabnem spominu. Prvo mesto si je priborila **tov. Rebič Cilka**; drugo **tov. Škaberne Marica** in tretjo nagrado je prejela **tov. N. Merslavič**. Vse tekmovalke so prejele v znak priznanja krasna darila.

Pri **tov. Zdolšku** se je pričela prijetna kmetijska zabava, ki je potekala v prijetnem razpoloženju. Sešli so se stari znanci in borci; fantje in dekleta pa so zapeli številne narodne pesmi, ki so veselje in dobro razpoloženje le še povečale. Krasna kmetijsko-mladinska manifestacija v Dramljah je bila najlepši dokaz volje in dela mladega prebujajočega se kmetijskega rodu, ki ponosno topa novi bodočnosti naproti.

Šulinci

Pripravljalni odbor Društva kmetijskih fantov in deklet pridno pripravlja in organizira kmetijsko mladino, da si zgradi močno mladinsko postojanko v ponos svojemu rodu in oporo kmetijskemu ljudstvu. Pri nas bi sicer društvo bilo že davno ustanovljeno, kar pa nas ni motilo, da bi s svojim delom prenehali. V kratkem bomo imeli ustanovni občni zbor.

Kapele

Kmetijska mladina kapelske okolice se je odločila, da ustanovi svojo lastno organizacijo, ki bo pravo kmetijsko ognjišče prosvete in napredka. Vložili smo pravila za ustanovitev novega društva in zbrali že čez petdeset članov. Vsa okolica, vse, kar zdravo misli, se že veseli novega Društva kmetijskih fantov in deklet, ker bi že radi delali, kakor delajo druga tovariška društva. Tudi pri nas v slogi in delu vstajamo!

Ženska hvala

razkrajaja čez
noč nesnago
v perilu!

Velika Loka

Začeli smo ustanavljati Društvo kmetijskih fantov in deklet. Tudi naš kraj noče zaostajati za drugimi, zato smo se odločili, da pri nas ustanovimo Društvo kmetijskih fantov in deklet, ki je resnično edino pravo društvo kmetijske mladine, saj ga vodijo fantje in dekleta sami. O uspehu bomo svoječasno poročali.

Bohinj

Veliki »Bohinjski praznik« kmetijske mladine, ki ga priredijo gorenjska Društva kmetijskih fantov in deklet, se vrši v nedeljo 20. avgusta. Takrat, prijatelji! — vsi v Bohinj...

Boh. Bistrica

Zavrnjena pravila za ustanovitev Društva kmetijskih fantov in deklet smo ponovno vložili. Sedaj delamo kot pripravljalni odbor in bomo po svojih najboljših močeh sodelovali na veli-

Za rodno grudo

(Dalje.)

To je bil hud udarec za očeta. Kaj naj brez otrok počne na novem gruntu? V nejevolji je škripal z zobmi in je nemo skušal urediti novi dom.

Sosedje so iz skednjev in šup skrivaj opazovali, kaj počne, ker so bili radovedni, kaj in kdo je novi gospodar in kako se bo ravnal.

Kmet, ki je bil doslej vaju, da so ga pri delu opazovali le sonce in gozdovi, je bil nejevoljen spričo teh radovednih oči. Obhajalo ga je neprijetno občutje neke dotlej neznane negotovosti. Zdelo se mu je, da živi med samimi sovražniki.

Celo oprava, ki je v hiši na prejšnjem gruntu sto let in še več napravljala dom prijeten, ni nikakor prav mogla v novi okvir. Skrinje, omare, postelje, mize in klopi so stale tako tuje in brezupno pod nevajeno streho, da jih je gospodar malone zasovražil. Tudi živina v hlevu je neprestano mukala. Vse, živo in mrtvo, je trpelo v silnem domotožju. Samo Meta vsega tega ni opazila. Hodila je križem, predstavljala in garala kakor je bila vajena na starem gruntu. Zdelo se je, da se je že koj prvi dan čisto udomačila v Koprivcu.

Gospodarju pa je bilo menda sojeno, da se v Koprivcu nikoli ne bo res čutil doma. Bil je kakor tista vrsta dreves, ki se ne dajo presaditi. Doslej je gospodaril, kakor se je bil naučil pri očetu in dedu. Tu doli pa so bili gospodarji naprednejši. Delali so z orodjem, ki

ga ni bil vajen in ga ni niti poznal, s kosilnimi stroji, z mlatilnicami, s stroji za obračanje. Ljudje so se smejali njegovim starokopitnim navadam. Gospodar, ki je bil na starem gruntu tako trden in sam sebe svest, se je čutil tu kakor neroden vajenec.

K posestvu je spadal tudi del vinograda. Gospodar o trti in ravnanju z njo ni razumel ničesar ter je razmišljal o tem, če naj to delo zaupa tujim rokam, dasi se je njegov ponos temu upiral. Meta mu je tako dolgo prigovarjala, da mu je čisto izbila to misel iz glave. Bo že vse sama opravila. Skrivaj je ogledovala ljudi pri tem poslu. Zdaj razume in zna vse.

Gospodar ji je ustregel, nakar je postal njegov vinograd kmalu smeha vredna redkost v fari. Kmetje so drug drugega opozarjali na to. Ob nedeljah je po pol vasi hitelo ogledovat vinograd. Toliko smeha in zbadljivih dovtipov kakor teh nekaj tednov ni bilo prej po vse leto v Koprivcu, a Meta se je prijelo ime »Trtna«.

K temu je treba navreči še drobne borbe, ki so jih proti prišlecu naperili izza prvega dne. Smatrali so namreč njegovo zaprtost za — prevzetnost. Nagle zbadljivke, ki jih je moral preslišati kar mimogrede, vseh vrst porednosti, ki se jih ni mogel ubraniti in so v njem zaradi tega vzbujale onemoglo jezo, surove šale ponočnjakov, vse to ga je žalilo in trpinčilo. Ob sobotah ponoči so mu fantje zdaj prevrnili samokolnico v potok, drugič so živini v hlevu navzeli nagobčnike, spet drugič so obesili kak starinski plug ali brano na vaško lipo, da se je novemu kmetu v nedeljo zjutraj rogala vsa vas.

Tudi kmetija sama je ostala novemu gospodarju tuja in neprijazna. Venomer jo je primerjal s svojim rojstnim domom in zmeraj je pri tem kopriviški dom slabo odrezal. Tam je poznal vsak kamen in sleherni grm, pa tudi domačija je poznala njega. Zemlja, drevje in grmovje mu je bilo na uslugo in se je prijazno stiskalo k hiši kakor čreda k pastirju. Če je stal na pobočju pred hišo, je lahko vse pregledal in tudi najoddaljenejši kotic lahko pozdravil z očmi.

Kako vse drugače v Koprivcu! Tu so bili travniki in njive razmetani, kakor da jih je razpodil volk. Bili so kakor ozki trakovi, utesnjeni med sovražno zemljo, brez stika in vezi, povsod pa mejniki kakor policaji, ki stoje in zahtevajo pozornost.

Hiša se je tiščala sosednje, tako da ni imela nobene samostojnosti in svobode več. Stiskala se je kakor dekla med deklami.

Spredaj so se dvigala ponosna slemena hiš ob glavni cesti in so nadzorovala skromnejše domačije.

Ne, novi gospodar ne bo mogel nikdar skleniti prijateljstva z novim domom, s to vasjo in zemljo in vsem, kar raste na njej. Vsak dan, pa naj ga je bil še tako pogumno začel, mu je utonil v obupu.

Najhujše pa je bilo, da so ga otroci pustili na cedilu. Hinko je ob košnji sicer prišel za nekaj dni domov, vendar je kmalu po ostrem prerakanju odšel nazaj v mesto. Pavline sploh ni bilo, ker se je bala, da bo morala ostati doma.

(Dalje)

kem >Bohinjskem kmetsko-mladinskem prazniku, Vse, kar leze in gre bo ta dan zbrano v Bohinju in bo odločno reklo resnično besedo za svete pravice našega naroda.

Murska Sobota

Prekmursko okrožje kmetskih fantov in deklet priredi v nedeljo, dne 6. avgusta veliko medokrožno tekmo koscev s Ptujskim okrožjem kmetskih fantov in deklet. Prekmurje bo ta dan doživelo največjo narodno manifestacijo, odkar je pridruženo svobodni domovini.

Vrhnik

Dne 13. avgusta bo naše Društvo kmetskih fantov in deklet priredilo I. tekmo koscev in na ta način stopilo v vrsto ostalih kmetsko-mladinskih organizacij, ki se tako odločno borijo za dvig in izobrazbo naše vasi. O pripravah bomo še poročali.

Celje

Okrožje kmetskih fantov in deklet v Celju ima svojo redno sejo v nedeljo 6. avgusta ob 8. uri dopoldne v »Unionu« v Celju. Na dnevnem redu so organizacijske in tekoče poslovne zadeve ter prireditve okrožne tekme koscev. — Za vse odbornike je udeležba obvezna. — Tajnik.

Na kmetski praznik na Krško polje

V nedeljo 6. avgusta t. l. se bo vršil na Krškem polju kmetski praznik, združen z velikimi konjskimi in kolesarskimi dirkami.

Pozivamo vsa društva kmetskih fantov in deklet, da se udeležijo praznika v čim večjem številu. Skupaj bomo obnovili spomin, ko so na Krškem polju dali svoje življenje naši predniki — puntarji — v borbi za pravice in svobodo kmetskega ljudstva.

Prijavite se takoj za kolesarske dirke!

Poslužite se nedeljskih povratnih kart.

Bližnji se pripeljite na okrašenih vozovih.

Na svidenje na Krškem polju!

Le vkup, le vkup uboga gmajna!

Zveza kmetskih fantov in deklet v Ljubljani.

× Sedež občine Ovsice je bil z ukazom prenešen iz Podnarta v Srednjo Dobravo.

Iz naših krajev

Male hiše so naprodaj v Kosezah, na Brdu pri Ljubljani, v Smartnem pod Šmarno goro, v Litiji, Cerknici, Rakeku, na Malem vrhu pri Škofljici. Pojasnila daje Kmetiska hranilnica v Ljubljani.

× Miši zgrizle tisočake. Pod Sv. Goro je umrl 84letni kmet Kunst. Pred smrtjo je povedal svojemu sinu, da ima prihranjenih dvajset tisočakov in da bodo po njegovi smrti sinovi. Po smrti očeta je sin iskal tisočake, pa je našel le zavitek s štirimi od miši popolnoma zgrizenimi tisočaki.

× Konferenca sadnih izvoznikov se je vršila pretekli teden v Mariboru. Konferenca, ki ji je predsedoval g. Srečko Kranjc, je sklenila zahtevati spremembo pravilnika o izvozu sadja v tem smislu, da naj velja kot rok izvoza sadja dan, ko naša jabolka pasirajo mejo in da naj ostanejo pogoji v sadni trgovini z Nemčijo isti, kakor do sedaj, to je, da se prodaja bruto za neto. Letos preti sadnim izvoznikom velika nevarnost, ker se je pojavila v nekaterih srezih uš San José. Predsednik Srečko Kranjc je pozval navzoče, naj ne prevažajo jabolka iz okuženih srezov, sicer preti sadnemu izvozu splošna prepoved. V srezih, kjer se je pojavila omenjena uš, bodo vse sadonosnike uničili. Letošnji sadni izvoz bo mogoč, kakor kaže, le v klirinške države. Narodna banka je skušala izvoz usmeriti v neklirinške države, toda to je zelo težko, ker nudijo Francozi polovično ceno, ki se na primer dobi pri izvozu v Nemčijo.

× Nепреvidnost. Hlapec kmeta Friderika Janeša iz Gortine pri Muti je zaspal z gorečo pipo v ustih. Pipa mu je med spanjem padla na tla in povzročila požar. Zgorela so vsa go-

KUPUJEMO
ržene rožičke
in lipov cvet
Donudbe na **SALUS D.D.** Ljubljana

spodarska poslopja. Hlapec se je komaj rešil. Škoda znaša preko 150.000 din.

× Naš tobak. Italija se je pogodila z našo monopolsko upravo, da bo kupila od nas vsako leto 500.000 ton tobaka. Za naš tobak se zani-mata tudi Madžarska in Slovaška in bi kupili od nas 2 milijona kg tobaka, toda toliko ga Jugoslavija nima na razpolago, ker kmetom ni dovoljeno saditi poljubno množino tobaka.

× Eksplozija. V Šabcu je eksplodirala v kemični tovarni cev, napolnjena z žvepleno kislino. Štirje delavci so bili ranjeni.

× Poljski kardinal Hlond se je pretekli petek pripeljal na kongres Kristusa kralja v Ljubljano. Na Kongresnem trgu ga je pozdravil v imenu katoliške duhovščine iz Jugoslavije zagrebški nadškof g. dr. Alojzij Stepinac. V Ljubljano je prišlo ob tej priliki tudi več drugih katoliških škofov iz Jugoslavije in inozemstva. Med njimi celo en kitajski škof.

× Slavonski hrast v nevarnosti. Posebna glivična bolezen je napadla velike hrastove gozdove v Slavoniji. Letos je že v drugič odpadlo vse listje in se je bati, da se bo pričelo sušiti. Glivica napade zeleno listje ter ga popolnoma izsesa in zaduši. Brodski imovni občini, ki je lastnica 40.000 oralov hrastovih gozdov preti milijonska škoda.

× Uboj. V vasi Gorci v Halozah je do smrti pobil s kolom Albert Predikaka posestnikovega sina Jožeta Ilca. Med fantoma, ki sta se na cesti srečala, je nastal prepir, iz katerega se je razvil pretep, ki je končal s smrtjo.

× Stavka. V Celju so stavkali pretekli teden pekovski pomočniki. Stavkujoči zahtevajo kolektivno pogodbo in 20% zvišanje mezd. Pekovski mojstri so pristali na kolektivno pogodbo in na 10% zvišanje mezd.

× Na zadnjem svinjskem sejmu v Mariboru so prodajali po tehle cenah: mladi prašiči 5 do 6 tednov stari kom. 80—100 din, 7—9 tednov 110—120 din, 3—4 mesece stari 180—240 din, 5—7 mesecev 310—450 din, 8—10 mesecev 470 do 515 din, 1 leto stari 710—920 din; 1 kg žive teže 6—8 din, 1 kg mrtve teže 8—11 din.

× Tovarni avtomobil je zgorel v Savinjski dolini, ko je vozil drva v Petrovče. Avtoprevoznik Alojzij Sajovic trpi 80.000 din škode. Nesreča se je zgodila vsled kvare na motorju.

Iv. Nemeč:

MOLK

(Nadaljevanje)

Oče! — sod sem privzdignil, da ne boste rekli...

Tiho, pijače daj! —

Malo je sicer kalna, za žejo pa kakor naša!

Hoj, Luca! — čakaj, da potegnem malo in grlo ohladim.

Malo morate materi pustiti! —

Ja! —

Hitrec je pil jabolčnik v debelih požirkih, precej na debelo pa je tudi curilo čez brado pod srajco in na tla.

Ne, razlivajte, oče! —

Pija! — je hlastnil Hitrec in zopet nagnil.

Materi pa ne boste nič pustili.

Slišalo se je samo hlastno golcanje in trdi globoki požirki, kakor bi žaba škrtala nekje sredi grla.

Na! — Nesi kamor hočeš! —

Materi! —

Tiho! —

No, Luca, Čila, še tri brazde.

Fjič-frakkk...

No... Čila! —

Joža, zdaj pa hitro motiko v roke, da se bo brana lepše vlekla.

No, Luca! —

Fjič-frak, — je ostro zažvižgal bič, nad Hitre-čovo glavo pa je v drugič zagrmelo.

Presneta reč! —

Presneta reč! —
Za en požirek bo, mati! — so trde grude, kaj?!

Priden si Joža, da na mater ne pozabiš! — Pijte! — ali ne bo dežja, mati, tako temni oblaki se približujejo.

Ne bo škode, Joža; samo toče nas obvaruj Bog, potem bo pa vse v redu.

Proso mora biti v suho posejano, ali ne, mati?

Pravijo tako, morda bomo utekli nevihti, pozneje pa ni škode, če je zrno že v zemlji.

Mica je nagnila bokal in pila v krajših požirkih, očesi pa sta ji obviseli na sinu.

Hvala ti, Joža, kar prileglo se mi je.

Zdaj bom pa pomagal, mati!

Grude so zelo trde, Joža! Kar bojim se udariti.

Saj niso železne, mati! — se je rahlo nasmešnil Joža in udaril z motiko, da je rezko zažvižgalo po zraku.

Čez celi Rožni vrh se je tako naglo zasvetilo in bobneče zagrmelo, da so se Joži hlačice potresle.

Idi Joža in zapri okna na hiši, nevarno je. —

Ze grem, mati! —

Prascem vrži malo detelje!

Bom, tudi teličku bom dal. —

Ne pozabi na vrata od podstrešja, Joža.

Ja! —

Vrata od svinjaka pripravi, še je vpila Mica, ko je Joža že hitel proti domu.

Oblaki so se vedno bolj vrteli in spuščali

nad poljem, da je Mico kar stisnilo za grlo, čez ves obok pa je bilo slišati sunkovito grmenje, ki ga je spremljalo bliskanje in besen vihar. Mica je še nekajkrat udarila po trdih grudah, potem pa je morala hitro pristopiti setvi, ker je Hitrec že pognal brano čez prvi razor. Z nerodnimi prsti, ki so bili narobe sploščeni od trdega udarjanja, je odvezovala vrečo, da bi nasula semena v slamnafo sejalnico. Iznad Rožnega vrha je tedaj močno zagrmelo, dež pa se je vsul po gričih in poljih s takšno silo, da je kar sapo zapiralo. Mica je morala pustiti vrečo, orodje in vse kar je bilo na njivi; z nakremženim licem je hitela skozi vihrajoči vodeni oblak in od časa do časa odprla oči, da ni zgrešila pota. Pri kozolcu ji je pritekel nasproti Joža z narobe obrnjenim dežnikom, po hlačah pa mu je voda curkoma tekla na tla.

Dežnik sem mislil...

Beživa, Joža, da se preoblečeva; ne bi smel od doma v tej burji.

Mica je prijela Jožo za roke in bežala kolikor je imela moči. Mokro krilo se ji je nerodno opletalo okrog nog, lasje pa so ji padli čez čelo in po hrbtu. Kakor bi ju vrglo, sta planila v hišo, ki je bila mračna, okna pa so se tresla od neprestanega grmenja. Pri kuhinjskem oknu je pogledala proti svinjaku, če morda ni vihar odrinil vrat. Iz konjskega hleva pa je med tem pomolel glavo Hitrec zaviti v ponjavo.

Glej ga očeta, Joža! — Kaj vendar misli! Ponjavo si je ogrnil — na kateri sem sušila sončnice! —

× **Egiptovska kubinja.** V najstarejši zdravniški knjigi, ki jo poznamo in ki jo je napisal neki egiptovski zdravnik pred 5000 leti, je posvečen znaten odstavek cikoriji, ki so jo Egipčani zelo cenili in jo redno uživali zavoljo redne prebave. Prednosti te blagodejne rastline uživamo mi danes v beli kavi s Pravim Francom, katerega izdelujejo iz korenin domače, požlahtnjene cikorije.

× **Škodove tovarne** nameravjo zgraditi v Novem Sadu ladjedelnico, ki naj bi zaposljevala okrog 1000 delavcev. V njej bi se gradile ladje vseh vrst.

× **Uboji.** V Dol. Bukovici na Hrvaškem je v prepiru ustrelil posestnik Pero Radulović svojega sina Nikolo. V Ljubiji pri Prijedoru pa je kmet Vlado Ivanović ubil svojega soseda Josu Ivanovića zaradi tega, ker je njegova žena vzela in odnesla nekaj slame z ubijalčeve njive. V Svarši blizu Karlovea je ubil kmet Mijo Hudorović svojega očeta Jureta, ker sta se sprla zaradi denarja.

× **Nemci in Balkan.** Nemški časopis »Südost-Echo« razpravlja o vojaški zvezi med Anglijo in Turčijo ter nadaljuje v tej zvezi takole: »Dejstvo, da je Turčija članica Balkanske zveze daje Angliji možnost, da razširi svoj vpliv preko vsega Balkana. Dokler to ni razčiščeno, ne more biti prave nevtralnosti Balkana. Nevtralnost ne more biti streha, pod katero bi kdo želel čakati, dokler mine nevarnost ali pa, da se v danem primeru odloči za to ali ono stran, kakor bi mu pač najbolje kazalo. Odstraniti je treba ruševine Balkanske zveze, kakor so bile svoječasno odstranjene ruševine Male antante. Tu ni srednje poti. Balkanske države morajo biti ali popolnoma nevtralne, ali pa se bodo morale boriti. Pri tem ne mislimo samo na Romunijo.«

× **Premeščeni patri.** Iz ljubljanskega frančiškanskega samostana sta bila te dni premeščena prijubljena in znana patra gg. dr. Angelik in Roman Tomine. Roman bo moral na Brezje, Angelik pa v Rajhenburg.

× **Moravče elektrificirane.** Električna luč se širi naglo in po načrtu po vseh naših vaseh in trgih. Tudi v Moravčah bo kmalu zažarela električna žarnica. Daljnovid je že napeljan iz Luskovice in v kratkem se bodo pričele izvrševati hišne inštalacije. Razen Tuhinjske doline bo s tem kamniški srez ves elektrificiran. Izgleda pa, da tudi ta dolina ne bo dolgo čakala na električno luč. Pogajanja za napeljavo daljnovid se že vrše.

× **Strela je požigala po Posavju.** V Rajhenburgu je strela udarila v poslopje pri Zemljakovih v Velikem Kamnu in pri Kunejevih v Malem Kamnu. Požar je napravil veliko škodo.

× **Dva divja prašiča** je ustrelil v piščekih hribih lovski čuvaj Ivan Rozman.

Iz tujine

■ **Nesreča na morju.** V Rokavskem prelivu med Anglijo in Francijo sta trčili skupaj francoska in švedska ladja. Obe sta bili močno poškodovani. Na francoski ladji je bilo ubitih 10 oseb. Vzrok nesreče je bila gosta megla.

■ **Praznik nemške vojske.** Hitler je proglasil 2. avgust kot obletnico vojne napovedi in 27. avgust kot obletnico bitke pri Tannenbergu za praznik nemške vojske.

■ **Beneš in njegovi izven zakona.** Čehomoravski protektorat pripravlja zakon, ki bo postavil dr. Beneša in vse pripadnike bivšega režima, ki so pobegnili v inozemstvo izven zakona. Vsa njihova imovina bo vsled tega zaplenjena.

■ **Zadnji avstrijski zunanji minister** je umrl te dni na Dunaju. Ubil se je na vožnji z avtomobilom.

■ **Suša** je napravila v Ameriki veliko škodo in znaša čez 10 milijonov dolarjev. Na večih krajih so se vneli gozdovi.

■ **Nesreča ruske mornarice.** Med mornariško parado je zadela ruska podmornica v drugo ladjo in se potopila. Na krovu podmornice je bilo 38 mož posadke. Reševalna dela so otežena zaradi velike globine morja na kraju nesreče.

Mani Gandhi, sin znamenitega indijskega voditelja, mahatme (svetnika) Gandhija, ni na zunaj svojem slavnemu očetu prav nič podoben. Oblači se po evropski modi, idejno pa zastopa popolnoma svet svojega očeta.

■ **Nova sibirski železnica,** ki jo grade Rusi od Bajkalskega zaliva do obale Tihlega Oceana bo že prihodnjo spomlad dograjena. Proga meri preko 3000 km in je predvsem vojaškega značaja.

■ **Posojilo Kitajski.** Rusija je ponudila Kitajski blagovnega kredita v vrednosti 100 milijard dinarjev.

■ **Pobegnil je iz Češke predsednik** neke bivše češke stranke msgr. Šramek s tajnikom stranke Janom Halo. Nemška tajna policija je poostrila varnostne ukrepe, da prepreči pobeg uglednejših ljudi iz protektorata.

THOMASOVA ŽLINDRA

se dobi

pri KMETIJSKI DRUŽBI LJUBLJANA

■ **Špansko zlato** se je vrnilo domov. Med državljansko vojno je republikanska vlada prepeljala zlato narodne banke v Francijo. Te dni so na petih oklopnih avtomobilih prepeljali nazaj v Španijo 45 ton zlata. Španska vlada bo sedaj omogočila španski industriji, da nabavi v inozemstvu stroje in druge potrebščine za obnovo porušenega gospodarstva.

■ **Vojske ne bo,** tako sodi vatikansko glasilo »Osservatore Romano«, ki pravi, da se je mednarodna napetost omilila in da bo mogoče rešiti vsa sporna vprašanja med evropskimi in azijskimi državami mirnim potom.

■ **Nova češka vojska** bo štela samo 15.000 mož. Sestavljena bo samo iz oficirjev in podoficirjev razpuščene češkoslovaške armade. Njen namen bo samo vzdrževati red in mir v notranjosti protektorata.

■ **Hotel za pse** je zgorel v Londonu ob priliki velikega požara. V hotelu je zgorelo 37 psov. V ta hotel so Londončani oddajali pse, ki jih niso vzeli s seboj na počitnice.

Sejmi

7. avgusta: v Ribnici, Novem mestu, Svetini.

8. avgusta: v Kamniku, Sutdencu pri Krškem, Ormožu, Ljutomeru, Dolnji Lendavi.

9. avgusta: v Radečah pri Zidanem mostu, Žužemberku, Celju, Ptuj, Trbovljah.

10. avgusta: v Dobu pri Kamniku, Rovtah, St. Lovrencu ob Temenici, Brežicah, Gornji Radgoni, Podčetrniku, Razkrižju, Slov. Gradcu, Turnišču.

11. avgusta: v Mariboru.

12. avgusta: na Rakeku, v Brežicah, Celju, Trbovljah, Sv. Juriju (Celje okolica).

Živinski sejmi

Na zadnjem živinskem sejmju v Planini pri Sevnici so bile tele cene:

Prvovrstni voli so se plačevali do 5'85 din, drugovrstni voli do 5 din, voli III. vrste do 4'25 din; telice I. vrste do 5'25 din, II. vrste do 4'50 din, telice III. vrste do 3'75 din; prvovrstne krave do 4'50 din, krave II. vrste do 4 din, krave III. vrste 2 din do 3 din; junci do 4 din 25 par en; biki do 4'50 din za kg žive teže.

V Ljubljani pa: debeli voli 1 kg žive teže od din 3'90 do 5, poldebili voli 1 kg žive teže od din 3'25 do 4, plemenski voli 1 kg žive teže od din 4'25 do 5'50, biki za klanje 1 kg žive teže od din 3'25 do 4'25, klavne krave debele 1 kg žive teže od din 3'50 do 4'50, plemenske krave 1 kg žive teže od din 3'50 do 4'50, krave za klobasarje 1 kg žive teže od din 2 do 3, molzne krave 1 kg žive teže od din 4 do 5'25, mlaje krave 1 kg žive teže od din 3'50 do 4'50, mlada živina 1 kg žive teže od din 3'70 do 5'25.

Razne vrste

zdravilnih zelišč

kupuje po najvišjih dnevnih cenah
Kmetijska družba r. z. z o. z. Ljubljana
Novi trg 3

Zahtevajte informacije — pošljite vzorce in ponudbe

Proti škodam na Vaši lastnini
in na Vašem življenju Vas za-
nesljivo zavaruje

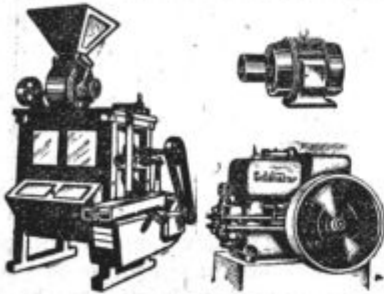
Telefon št. 21-76 in 22-76

„SLAVIJA“
Jugoslovanska zavarovalna banka d. d.
v Ljubljani

Ekspoziture v Mariboru in Celju —
Podružnice v Beogradu, Zagrebu, Sa-
rajevu, Novem Sadu, Osijeku

Glavni sedež v Ljubljani,
Gospodska ulica 12

Telefon št. 21-76 in 22-76

Glavno zastopstvo nemških to-
varn za prodajo Diesel-, bencin-,
elektromotorjev. Samoprodaja
Turfan mlinov za mletje vsako-
vrstnega žita v moko ter izde-
lavo zdroba, kaše, ješprenja itd.

Turnšek Štefan
Ljubljana, Aleksandrova 4

**Kupujte,
čitajte in
širite**
„Kmetški list“

»Kmetški list«

izhaja vsako sredo. Na-
ročnina znaša letno 30
din, polletno 15 din, za
inozemstvo letno 50 din.
Inserati po tarifi. Pis-
menim vprašanjem naj
se priloži znamka za
odgovor. Ne frankirana
pisma se ne sprejema-
jo. — Rokopisov ne
vračamo. Plača in toži
se v Ljubljani. Ured-
ništvo in uprava je v
Ljubljani v Kolodvor-
ski ulici št. 7. Telefon
interurban št. 32-59.
Račun pri poštni hra-
nilnici št. 14.194.

**Nenadkriljiva
kolesa**

znamke
„Presto“

z garancijo nudi
na ugodne obroke

Nova trgovina

Ljubljana, Tyrševa cesta 36 (nasproti Gospodarske zveze)

*Svoji k svojim! Kmetški list
h kmetom, kmetje h Kmetškemu
listu!*

LANZ
kosilni stroj
LANZ
obračevalec za seno
so stroji,
ki jih kmetovalec potrebuje

Na zalogi jih ima stalno

KMETIJSKA DRUŽBA V LJUBLJANI

NOVI TRG ST. 3

Kmetški hranilni in posojilni dom

reg. zadr. z neomejeno zavezo

v Ljubljani, Tavčarjeva ulica 1

Telefon št. 28-47

Rač. pošt. hran. št. 14.257

Brzjavlj: Kmetškidom

Račun pri Narodni banki

Eskontuje menice

Daje kratko-
ročna posojila

Izvršuje
ostale denarne posle

Zaupajte denar domačemu zavodu!

Novi vloge
vsak čas razpoložljive obrestuje
po 4%
vloge proti odpovedi — 5%
Za vse vloge nudi popolno varnost
Otvorja tekoče račune

TISKOVINE

vseh vrst: trgovske, uradne, reklamne, časopise, knjige, večbarvni tisk hitro in poceni!

**TISKARNA
MERKUR**

LJUBLJANA, Gregorčičeva ul. 23

TELEFON ŠTEV. 25-52

EKONOM

r. z. z. o. z.

v Ljubljani, Kolodvorska ulica 7
(v lastni hiši) Telefon interurban 25-06

Dobavi vse deželne pridelke, kakor: pšenico, riž, ječmen, oves, koruzo, ajdo itd. Mlevske izdelke: pšenični zdrob, pšenično moko, rženo moko, ajdovo moko, koruzno moko, koruzni zdrob, pšenično in koruzno krmilno moko, pšenične otrobe, ješprenj, kašo. Poljske pridelke: krompir, fižol, zelje, sadje, seno in slamo. Stalna zaloga vseh umetnih gnojil (rud, superfosfata, kalijeve soli, Tomasove žindre, nitrofoskala, apnenega dušika, čilskega solitra itd.), cementa in drugo glavno zastopstvo za Slovenijo opekarnarstva: Karlovec, za vse vrste zidne in strešne opeke.